

Biotheek Netknipsels #121 – 26 augustus 2005

Een massa schoolkinderen begint aan de laatste week vakantie. In Duitsland bereiden ze de terugkeer voor door het vullen van 41.000 biobrooddozen voor de goede start van evenzoveel schoolkinderen. In Vlaanderen houden we nog even de vakantie vast met een barbecue, een fietstocht, een bezoek aan een wijnboer. En geef ons eens ongelijk...

Hartelijke groeten,

Petra Tas
Projectcoördinator de Biotheek

In dit nummer:

NATIONAAL

Biomarkten rukken op
Natuurpunt geeft bio-barbecue in Hallaar
Biowijnboer zet nu zondag deuren open
Bio-fietsdagtocht Zondag 28 augustus 2005
Open hekkendag op 2 september bij boomgaard 'Den Trog'
Feestelijke BBQ (biobarbecue) op de Dobbelhoeve met Wervel
't zijn toeren ! Op bezoek bij de boer met Wervel.
ZOMERSTREKEN. Het hinkelspel. Een portret
Milieuvriendelijke massamoord op microschaal

INTERNATIONAAL

EU - Commissie wijst algemene ophokplicht van de hand
NL - Kippen gaan gehoorzaam naar binnen
NL - Milieudefensie brengt biologisch aanbod supermarkten in kaart
NL - Nederland heeft er een bedreigde diersoort bij.
NL - Biologische kippenboer stopt er mee.
FR - Franse bio-producties in 2004
D - 41.000 Berliner Erstklässler erhalten Bio-Brotboxen
GB - La contamination génétique a eu lieu
Tjechië - Pour la première fois: journées d'action bio en Tchèque
Slovenie: 5% de surface bio
Oekraïne - fondation d'une association bio en Ukraine
USA - New studies: Monsanto's best selling "safe" pesticide is highly toxic
USA: 15 billion dollars turnover expected for 2005

NATIONAAL

Biomarkten rukken op

Jacques Cochez is een biopionier. De bakker uit Wilrijk was een van de eersten die biologisch geteelde en bereide voedingswaren aan de man bracht op gespecialiseerde biomarkten in het Antwerpse. Vandaag reist hij met gezond en eerlijk gebak heel de provincie rond. Biovoeding valt steeds meer in de smaak in het Antwerpse, het aantal markten en marktgangers neemt gestaag toe.

De periode van de geitewollen sokken is echt wel voorbij. VERS is een sleutelwoord in commerciële biokringen. Belgen kopen steeds vaker verse producten op de biomarkt. Het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM) heeft becijferd dat acht procent van de aankopen op biomarkten gebeuren, tegenover vijf procent het jaar voordien. „Bewaarmiddelen zijn taboe in de biosector. Dit maakt dat de klanten weer regelmatig naar de markt trekken”, zegt Cochez, die mee aan de wieg stond van de vereniging Bio Boulevard. Het fenomeen van de biomarkten is tamelijk recent in het Antwerpse. Pas sinds 2003 vinden er biomarkten plaats, eerst in Kontich, Edegem, Lint, Wommelgem en Mortsels. Een tiental andere gemeenten volgden.

In het begin verliep dat nogal chaotisch. „Soms waren er her en der twee of drie markten tegelijkertijd en stonden er op de ene markt dertig kramen en op de andere drie. Om gestructureerd te werken hebben we Bio Boulevard opgericht, een vereniging van boeren, verwerkers en verkopers die werkzaam zijn in de biologische sector. Wij willen met ons bioproject de producenten in de regio Antwerpen een haalbaar afzetgebied bezorgen en aan de inwoners de kans geven om gezonde streekgebonden biologische producten te kopen.”

Eenvoudig was het volgens Cochez zeker niet om de stad Antwerpen te overtuigen biomarkten toe te laten. „Markten zijn niet langer de bevoegdheid van de stad maar van de districten. Het probleem is dat het personeel en de centen niet mee zijn verhuisd. Toch is er veel vraag naar biologische producten.”

„In een gemeente als Zwijndrecht komt zo een 1.000 man naar de markt. Een biomarkt in de stad zelf trekt meer dan 2.000 marktgangers”, vertelt Cochez. „Bij de opkomst van de biomarkten bleek al snel dat de vraag zo groot was dat we het aanbod niet aankonden. Dan wordt het natuurlijk financieel interessant. Steeds meer handelaars komen dan ook met biologische producten op de markt staan. Succes gegarandeerd. Het is gewoon kwestie om de mensen die het nog niet kennen, te overtuigen. De biomarktganger is over het algemeen een trouwe klant.”

Met de vrijdagavondmarkt speelt Bio Boulevard ook in op de drukke weekindeling van de jachtige stedeling. „Zondagnamiddagen of wekdagen vallen niet in de smaak bij de klanten. De meesten vinden vrijdagavond een veel geschikter tijdstip voor een biomarkt.”

De biokramers op de Antwerpse markten komen van overal in België. Maar ze zijn sterk afhankelijk van de seizoenen. Biologische groenten, fruit, vlees en graanproducten gaan het vlotst van de hand. „Consumptiegoederen verkopen natuurlijk het best. Maar de jongste vier jaar zien we ook biologische kledij opduiken. Ze is gemaakt van biologische wol, zijde of katoen, niet gekleurd of met chemische stoffen behandeld. Leuke biologische kleren in natuurechte kleuren bestaan. De periode van de geitewollen sokken is echt wel voorbij. Kledij die niet helemaal bio is, doordat er bijvoorbeeld een ritssluiting in zit of doordat er toch een beperkte hoeveelheid chemische stoffen in verwerkt werden, krijgt het label eco' mee”, weet Cochez.

Op de bio-authenticiteit wordt scherp toegezien. Alleen marktkramers die producten met een biokwaliteitscertificaat verkopen zijn toegelaten op de markten van Bio Boulevard. Telers krijgen geregeld controle thuis. Elke markt krijgt twee aangekondigde inspecties per jaar en tien onaangekondigde controles. De erkende organisaties Ecocert en Blik waken over het traject dat biologische goederen afleggen van producent tot consument en speuren in laboratoria naar pesticiden of conserveermiddelen. Die intensieve controles maken bioproducten natuurlijk niet goedkoper. Cochez: „Handelaars betalen per jaar een bijdrage van 900 euro. Biologisch telen is bovendien zeer delicaat en arbeidsintensief. Daar komt nog eens bij dat veel mensen bio duur vinden omdat ze de seizoenen niet kennen. Zo staan de appels momenteel iets duurder. Een bioappel blijft zonder bewaarmiddelen slechts tot maart houdbaar. Daarna moeten bioappels uit Nieuw-Zeeland en Argentinië geïmporteerd worden. Dat kost geld."

Kenneren proeven het verschil tussen gewone' en biovoeding ook zonder label. „Het is niet alleen gezonder. Een biotomaat is geen watertomaat. De smaak is veel vaster. Vroeger klaagden de klanten meer over het uitzicht van bijvoorbeeld groenten en fruit. Onbespoten vruchten zagen er al eens minder mooi uit. Maar met de stijgende vraag en de toenemende ervaring in biologisch telen is ook de kwaliteit enorm verbeterd."

Biomarkt in Antwerpen op vrijdag 2/9 van 16-18 uur op de Dageraadplaats, 4/9 Falconplein, 9/9 Wommelgem, 16/9 Lint, 30/9 Wilrijk.

Meer info: www.bioboulevard.be

bron: De Standaard, pagina 21, 731 woorden

Natuurpunt geeft bio-barbecue in Hallaar

Natuurpunt Grote Nete nodigt iedereen uit op een bio-barbecue op zaterdag 27 augustus vanaf 17 uur.

Achter de kerk van Hallaar, in en rond de parochiezaal in de Broekstraat, kan u voor 7 euro genieten van een koude bio-schotel met brood, saté, worst, kotelet, haring of een vegetarische burger. «Van de inkomsten kunnen we ons Reservatenfonds spijzen. Daarmee kunnen we opnieuw een aantal weiden, bosjes of hooilanden aankopen in de Netevallei van Heist-op-den-Berg, Hallaar en Booischot», zegt Titte Van den Broeck. Voor meer informatie: 015/24.34.87.

bron: Het Laatste Nieuws, 26/08/2005

Biowijnboer zet nu zondag deuren open

Hugo Bernar maakt vijf witte en twee rode soorten Hageling

Nu zondag, 28 augustus gooit de Tiense wijnboer Hugo Bernar de deuren open voor het publiek. Bezoekers kunnen er tussen 10 uur en 18 uur kennismaken met de Hageling, en met de bio-wijnbouw. Hugo produceert vijf witte wijnen en twee rode die je zondag natuurlijk ook kan proeven. Daarnaast zal er ook veel over wijn gepraat kunnen worden. «Zo is het voor mij ook allemaal begonnen», zegt Hugo. «Op bezoek gaan bij wijnboeren en erover praten is voor mij doorslaggevend geweest om er 10 jaar geleden mee te beginnen. Ik heb 3.000 wijnstokken, net niet voldoende om voltijds aan de slag te gaan als wijnbouwer. Maar ooit komt dat er nog wel van».

«Ik ben in 1993 begonnen met 3.000 wijnstokken. Ik wilde mij onmiddellijk onderscheiden van mijn Hagelandse collega's door biologisch te telen. Dat heeft gevolgen natuurlijk, soms is de oogst zelfs ronduit slecht. Wij gebruiken geen sproeimiddelen die door de plant zelf worden

opgenomen. Bij ons gaat het om kruidenextracten, die alleen op de oppervlakte werken», aldus Hugo Bernar.

«Ik ben geboren in Rillaar, daar wordt al jaren aan wijnbouw gedaan. Ik ben in Tienen komen wonen na mijn huwelijk. De wijnmicrobe heb ik uit Rillaar meegebracht, denk ik. Ik was er zelfs lid van een wijncommanderij. Zoals de meesten ben ik begonnen met het maken van fruitwijnen, maar net zoals de meesten ben ik daar snel van afgestapt.»

Plantjes

«Mijn wijngaard ligt aan de Deelberg, en uitbreiden is moeilijk. Maar we hebben voldoende grond om onze Hageling te maken. We leveren ook druivenplantjes aan mensen die het vragen. We hebben zo een 300-tal klanten. De Tiense restaurants zijn helaas nog niet zover dat ze wijn uit hun eigen stad willen serveren», aldus Hugo Bernar.

De opendeurdag bij de Hageling, Vianderdal 23, Tienen, loopt op zondag 28 augustus, van 10 uur tot 18 uur, de inkom is gratis. Info: www.hageling-bio.be of 016/81.58.87

bron: Het Laatste Nieuws, 26/08/2005

Bio-fietsdagtocht Zondag 28 augustus 2005

Maak kennis met een hele waaier aan biologische teelten: hopteelt, glasgroenten met onder meer verschillende soorten paprika's, biopompoenen en een biorundveebedrijf.

Fietstocht (35 à 40 km) langs landelijke veldwegels door de bossen van Vleteren en Proven. Op elk bedrijf anderhalf uur bezoek, met een versnapering op het einde.

Afspraak aan bedrijf van bioboer Joris Cambie, Elverdingseweg 16, Poperinge.

Meebrengen: eigen fiets, fietspomp, water, zonnebescherming.

inschrijven verplicht tegen 20 augustus, 10 euro (lunch inbegrepen): vooraf storten op 068-2122666-42 ovv 'deelname biofietsdag 28/08 + aantal personen'

Max 50 deelnemers. Organisatie: Natuurfonds Westland

info: 051 54 52 44 of e-mail: info@debron.be

bron: De Bron, 20/08/2005

Open hekkendag op 2 september bij boomgaard 'Den Trog'

Open Hekkendag: de 2 ha grote boomgaard ligt midden in een landschap van houtwallen, weiden en bosjes. Meer dan 200 oude hoogstamvariëteiten zijn aangeplant in een koeienweide. Je ziet hoe ecologische bestrijding van schadelijke organismen gebeurt. Randanimatie ism Velt. Compostmeesters demonstreren. Bioterras, opgewarmd met ambachtelijk bakken met hout. Kunst in de boomgaard. Verschillende infostanden met onder meer imkers en kruiden.

Enzovoort!

toegang 2 euro, vanaf 18j

plaats: Den Trog, Mathieu Gysen

zijweg Heidestraat

3920 Kerkhoven

(omgeving Bar 900 op de baan Leopoldsburg-Lommel)

info bij Mathieu (zie email)

e-mail: mathieugysen@hotmail.com

bron: Den Trog, 11/08/2005

Feestelijke BBQ (biobarbecue) op de Dobbelhoef met Wervel

zaterdag 17 september op De Dobbelhoef

Goorstraat 43 Schilde

9-17 uur: opendeur

Doorlopend rondleidingen, pendeldienst naar groenteveld, kaasmaken, infostands, biocafetaria ten voordele van Wervel. Voor de kinderen: speelhoek in stro, ritje op paard of tractor, koemelken, volksspelen. Voor elke bezoeker is er een geschenkje.

18 uur: openingstoespraak 15 jaar Wervel

Voorstelling van het nieuwe boek van Luc Vankrunkelsven: Kruisende Schepen in de Nacht - soja over de oceaan.

19-... uur: vleesarme biobarbecue

gepresenteerd op feestbord: Denk globaal Eet lokaal

praktische info:

Graag inschrijven voor de BBBQ

prijs: 12,50 EUR/ persoon (feestbord inbegrepen)

inschrijven via info@boerentoeien.be of 0495/12 44 33 (Tine)

betalen via rekeningnummer 001-2165388-36 of ter plaatse

Extra feestborden verkrijgbaar: zie www.wervel.be of tel. 02/203 60 29

bron: Wervel, 24/08/2005

't zijn toeren ! Op bezoek bij de boer met Wervel.

Op zaterdag toeren we rond met een bus en bezoeken we enkele regionale landbouwbedrijven. We geven een rondleiding en soms valt er ook wat te proeven. 's Middags lunchen we samen. Het platteland (opnieuw) ontdekken is de leuke en dit op een aangename maar ook leerrijke wijze. En krijg je goesting om wat plaatselijke en dus superverse landbouwproducten mee te nemen, dit kan tegen een gunstige prijs.

Na het succes van de eerste drie toeren, organiseert Wervel basisgroep Antwerpen de volgende twee:

TOER 4 zaterdag 15 oktober, van 10 tot 18 uur

+ appelen en peren in Rijkevorsel, volgens de geïntegreerde landbouw

+ legkippen in Loenhout, op biologische wijze

+ eierkoekenmaaltijd

+ melkkoeien en melkautomaat in Kalmthout, met omega 3 *

TOER 5 zaterdag 12 november, van 10 tot 17 uur

+ biodynamische zorgboerderij in Merksplas

+ soep en broodmaaltijd

+ biologisch melkveebedrijf met verwerking in Poederlee *

praktische info:

prijs: 15 EUR per volwassene, 10 EUR per kind (jonger dan 12 jaar)

inbegrepen zijn: bus + rondleidingen + maaltijd + koffie of thee

inschrijven mits overschrijving op rekeningnummer 001-4649638-19, minstens een week op voorhand (de datum van inschrijving is bepalend indien volzet)

vermeld nr van toer + aantal personen + telefoonnummer

vertrek: om 10 uur aan het station van Berchem (kant van het plein) + breng lege flessen mee * - huisdieren zijn niet toegelaten op de boerderijen

meer info omtrent Boerentoeren: info@boerentoeren.be of 0495 / 12 44 33

WERVEL vzw, is een onafhankelijke Werkgroep van boeren en niet-boeren, landbouwspecialisten en -geïnteresseerden die zich bekommeren om ons voedsel en ijveren voor een Rechtvaardige en VERantwoorde Landbouw: economisch, ecologisch en sociaal. De basisgroep Antwerpen lanceerde de voorbije jaren mede de biomarkten op het Antwerpse Falconplein en in de randgemeenten.

bron: Wervel, 24/08/2005

ZOMERSTREKEN. Het hinkelspel. Een portret

HET Hinkelspel begon in 1982 met het maken van kaas in een coöperatieve bedrijfsstructuur. „Het begon met een kaasbak van 400 liter, nu werken we met twee kaasbakken van 2.400 en 2.000 liter", zegt Bart Behaeghe. „De schaalvergroting ging stap voor stap. Onze omzet bedraagt nu 1 miljoen euro, daarvan is 53 procent afkomstig van de zelfgemaakte kazen, de rest van verwante producten zoals zuivel, brood en wijn."

De afzetmarkt van Het Hinkelspel is zowat heel Vlaanderen, maar ook Wallonië en Frankrijk en in mindere mate Nederland en Duitsland.

Het Hinkelspel werkt artisaanaal en met biologische producten. Het bedrijf kreeg vooral naambekendheid met een eigen blauwe schimmelkaas, Pas de Bleu. „Pas de Bleu leverde ons heel wat promotie op, ook al volgde niet onmiddellijk een sterke verkoop. Dat duurde even. Een aantal koks kiest nu bewust voor Pas de Bleu voor de bereiding van hun sauzen en andere gerechten", zegt Behaeghe.

De kazen van Het Hinkelspel herken je aan de smaak. „Dat komt vooral omdat we werken met rauwe melk van twee biologische melkveebedrijven uit Lo-Reninge. Die ondergaat geen enkele bewerking, de originele smaak blijft dus behouden."

In de handel is de hoeveelheid kaassoorten immens, maar ze zijn volgens Bart Behaeghe te herleiden tot enkele grote types. „Daarbinnen ligt de receptuur heel dicht bij elkaar. Het is bijna onmogelijk om nog een heel nieuwe kaas op de markt te brengen. Wel kun je proberen terug te gaan naar de authenticiteit van je product. Kruidenkaas is heel erg in trek, maar zelf ben ik een voorstander van pure kazen zonder toevoegsels."

Het Hinkelspel produceert onder meer schimmelkazen, paterskazen, kruidenkazen en boerenkazen. Er zitten ook enkele bijzondere producten in het gamma. Zo is er de Dulsjes, kaas met roodwier uit zee. Die bevat extra veel ijzer en eiwitten. Het Hinkelspel haalt de roodwier aan de Bretoense kust, waar het zeewier wordt gedroogd.

Jos Gijssels, Alexander Claeys en Bart Behaeghe begonnen met kaas maken als hobby. Alexander Claeys had bij een Nederlandse kaasboer stage gelopen, en daar ook tweedehands materiaal gekocht. „We maakten twee jaar kaas voor vrienden en kennissen en zetten dan de stap naar een coöperatie", zegt hij. Informatie over kaasmaken vonden ze in literatuur of haalden ze uit bedrijfsbezoeken.

Nu zijn er ongeveer vijftig vennoten die kapitaal in het bedrijf stoppen. Zes daarvan werken effectief voor Het Hinkelspel, twee doorlopen een proefperiode. „Dat bouwen we in als een soort stage. Vennoot worden, betekent immers dat je een stukje verantwoordelijkheid draagt. We willen iedereen eerst bedenktijd geven."

De initiatiefnemers kozen van bij het begin voor een coöperatieve. Overleg en consensus liggen aan de basis van de beslissingen. Bart Behaeghe: „Dat werkt soms verlamdend, maar het heeft ook voordelen. Je krijgt een meer afgewogen beslissing, vaak de middenweg. Ook al gaat het soms traag, we hebben het liever zo."

Bij het bedrijf hoort ook een winkel. Daar vind je uiteraard de zelfbereide kazen van Het Hinkelspel, maar ook een uitgebreid assortiment biologische en artisanale kazen van andere producenten. Ook zuivel, brood en kwaliteitswijnen zijn er te verkrijgen. Het Hinkelspel speelt ook in op de vraag naar zelfbereide gerechten en heeft bijvoorbeeld kaaskroketten, kaastaart en quiche in de rekken. Wie op zoek is naar een origineel geschenk, kan er een cadeaubon kopen.

Het Hinkelspel, Ferdinand Lousbergskaaï 33, Gent, tel. 09-224.20.96. Open van maandag tot zaterdag van 10 tot 13 uur en van 14 tot 18 uur.

meer info: www.hethinkelspel.be

bron: De Standaard, 20/08/2004

Milieuvriendelijke massamoord op microschaal

Het gebruik van natuurlijke vijanden om schadelijke insecten uit te schakelen is een erg milieuvriendelijke manier om gewassen te beschermen. Maar het is lang niet altijd even praktisch en doeltreffend als het inzetten van chemische bestrijdingsmiddelen. Het verspuiten van miljarden moordzuchtige wormpjes brengt het beste van de twee methodes bij elkaar. Het gebruik zit in de lift, al kunnen houdbaarheid, uitdroging en zonlicht roet in het eten gooien.

Bestrijdingsmiddelen of pesticiden worden sinds een halve eeuw massaal toegepast. In Vlaanderen alleen al wordt jaarlijks ruim 5.000 ton pesticiden gebruikt, waarvan 60 tot 80 procent in de land- en tuinbouw. Ze doden insecten, onkruid, schimmels of bacteriën. Bestrijdingsmiddelen zijn van groot belang bij het verzekeren van onze voedselvoorziening en voedselveiligheid. Maar we betalen er een hoge prijs voor. De vaak kankerverwekkende, neurotoxische en hormoonverstorende stoffen hebben een negatieve invloed op het milieu en onze gezondheid. Er blijven residu's van pesticiden achter op fruit en groenten, in zuivelproducten, vlees en vis, op sierplanten en bloemen. Via het grondwater en het oppervlaktewater komen ze ook terecht in het drinkwater. Door opname in het hydrologische systeem en door de wind verspreiden ze zich over de hele aardbol. Het onoordeelkundige gebruik van pesticiden resulteert ook in een toenemende resistentie bij de schadelijke insecten, zodat er almaar sterkere middelen nodig zijn.

Verboden

Steeds meer bestrijdingsmiddelen worden verboden. Dat dwingt fabrikanten en landbouwers op zoek te gaan naar alternatieven. Veel aandacht krijgt de genetische manipulatie. Daarmee kan je planten zo aanpassen dat ze resistent worden tegen ziekteverwekkers. Maar ook daar dreigt het probleem van toenemende resistentie: het ontstaan van 'superonkruid' of 'superinsecten' waar niets meer tegen te beginnen valt. Een ander alternatief voor chemische bestrijdingsmiddelen komt uit de biologische landbouw. Daar zet men - liefst inheemse - natuurlijke vijanden van ziekteverwekkers in, zoals lieveheersbeestjes, roofmijten of sluipwespen. Die vorm van gewasbescherming kent het probleem van groeiende resistentie niet, en er wordt geen enkele schadelijke stof gebruikt. Bovendien worden alleen de ziekteverwekkers aangepakt, terwijl een chemisch insecticide vaak alle insecten vernietigt, ook de ongevaarlijke en de nuttige.

Het inzetten van natuurlijke vijanden is echter heel wat ingewikkelder dan het in het rond spuiten van pesticiden. Het vraagt meer tijd, meer geduld, meer planning en meer kennis van het ecosysteem. Zo werkt de strijd tegen bladluizen met lieveheersbeestjes niet zonder de uitschakeling van mieren, omdat die de bladluizen beschermen. De timing van het uitzetten van de beestjes is soms erg delicaat. Iets te vroeg of te laat, en ze hebben geen of weinig effect. Het uitzetten is vaak een tijdrovend karwei. De beestjes of de poppen ervan moeten stuk voor stuk aan de voet van de plant worden gelegd of in een struik of boom worden gehangen.

Natuurlijke vijanden zijn ook niet altijd even doeltreffend als chemische pesticiden. Ze werken trager en doden niet alle insecten. Daarom vertrouwt de biologische landbouw niet alleen op roofinsecten, maar kiest ze ook voor sterke plantenrassen die weinig vatbaar zijn voor ziekteverwekkers. Bovendien past ze ook een uitvoeriger systeem van gewasrotatie toe. De traditionele landbouw is meer gericht op monocultuur en kweekt kwetsbaarder planten, die wel groter, smakelijker of productiever zijn. Het lijkt wel of we moeten kiezen tussen het verleden (biologische landbouw) en de toekomst (genetische manipulatie).

Nematoden

Toch is spitstechnologie niet noodzakelijk in tegenspraak met biologische gewasbescherming. Meer en meer wetenschappers proberen het gemak en de effectiviteit van chemische pesticiden te verzoenen met de onschadelijkheid van natuurlijke organismen. Het onderzoek richt zich vooral op 'entomopathogene nematoden', minuscule wormpjes die in symbiose leven met een bacterie. Ze bieden heel wat voordelen tegenover de gebruikelijke natuurlijke vijanden. Het zijn erg snelle en doeltreffende doders. De bacterie doodt het insect 24 tot 48 uur nadat ze mee met de nematode het lichaam is binnengedrongen. De nematoden zijn ook breed inzetbaar: de meeste schadelijke insecten vertoeven op zijn minst een deel van hun leven in de bodem, waar ook de nematoden zich ophouden. Bovendien kunnen de nematoden via het irrigatiesysteem verspreid worden, wat ze erg praktisch in gebruik maakt. De timing blijft wel cruciaal.

De microscopische wormpjes worden wereldwijd al enkele jaren op bescheiden schaal ingezet, en het gebruik ervan zit in de lift. 'Nuttige nematoden worden gebruikt in de professionele tuinbouw en sierteelt, en door particulieren', zegt Marc Mertens van BioBest, het enige bedrijf in ons land dat nematoden produceert. 'Het gaat dan om de opkweek van sierplanten, kamerplanten of bloemen, of om de kweek van paprika's, aubergines of komkommers. De nematoden worden ingezet tegen de larven van de taxuskever en de varenrouwmug, en tegen slakken. Dat zijn de voornaamste toepassingen, al worden er vele andere mogelijkheden onderzocht en getest. Er worden ook regelmatig nieuwe nuttige nematoden ontdekt. De beestjes zijn erg klein: er gaan 50 miljoen nematoden in een zakje van tien op tien centimeter.'

Steeds meer wetenschappers denken eraan om de wormpjes vermengd met water ook in openlucht als insecticide te gebruiken, door ze te verspreiden met de bestaande agrochemische toestellen, zoals verstuivers of sproeiers. Als de druk niet te hoog is en de gaatjes een doorsnede hebben van minimaal één millimeter, is dat theoretisch gezien perfect mogelijk. Maar vanzelfsprekend is het niet. 'De beestjes drogen erg snel op, ze hebben dus continu water nodig', legt Mertens uit. 'Bij de meeste toepassingen tot nu toe worden de nematoden meegegeven met het voedingswater en komen ze rechtstreeks in de potgrond terecht. Daar is het altijd goed vochtig, maar bij het verspuiten van nematoden op plantengewassen is de kans op uitdroging veel groter. We passen het al toe bij de chrysantenteelt in serres. Er zijn ook mogelijkheden voor het gebruik ervan bij de teelt in openlucht, maar dat staat nog in de kinderschoenen.'

Walter Steurbaut, hoofd van de vakgroep gewasbescherming aan de Universiteit Gent, ziet veel potentieel in het verspuiten van nematoden in het veld. 'In het laboratorium is gebleken dat nematoden zeer efficiënt zijn. Maar in de praktijk maakt het verspuiten de beestjes extra kwetsbaar: ze sterven niet alleen door uitdroging maar ook door blootstelling aan de UV-straling van de zon.'

Steurbaut hoopt binnenkort fondsen te verwerven om die problemen aan te pakken. Dat moet over een jaar of vier resultaten opleveren. Grote obstakels ziet hij niet: 'We moeten niets nieuws uitvinden. Er bestaan hulpstoffen die het verdampen van druppels tegengaan, een soort oliën die als een vlies om een waterdruppel liggen. Je hebt ook middelen om droge bodems poreuzer te maken, zodat de druppels niet als een bolletje blijven liggen. Er bestaan ook hulpstoffen die afschermen tegen het UV-licht, zoals de middelen in zonnecrèmes.'

Die hulpstoffen zijn wel chemische middelen. 'Uiteraard', zegt Steurbaut. 'Ze moeten dus zeer streng worden getest op hun gevolgen voor milieu en gezondheid. Maar het zijn allemaal stoffen die al gebruikt worden. Ze moeten enkel worden getoetst voor dat specifieke aspect. Dat willen we ook onderzoeken voor schimmelpreparaten en bacteriën. Ook die blijken in het laboratorium erg doeltreffend, maar ze kennen in de praktijk dezelfde problemen. Het is een beetje een nieuwe trend in de gewasbescherming: 'biotargeting'. We gaan doelgericht doden in plaats van alles uit te moorden.'

Vervaldatum

De grootste uitdaging voor entomopathogene nematoden en andere natuurlijke vijanden is de bewaartermijn. Roofinsecten moeten onmiddellijk na aankoop gebruikt worden, nematoden kunnen in optimale omstandigheden maximaal vier weken bewaard worden. Ze worden verwerkt in gelatine of poeder en verpakt in een soort slaaptoestand, met weinig zuurstof en water. Pas door ze te mengen met meer water worden ze actief. Steurbaut: 'Het gaat om levende organismen, dus moet je ervoor zorgen dat ze nog leven als de boer ze gaat gebruiken. Een bewaartijd van vier weken is bitter weinig, zeker als je gaat exporteren. Een chemisch middel kan je gerust een paar jaar laten staan.'

De beperkte houdbaarheid maakt het voor een bedrijf als BioBest niet eenvoudig om vraag en aanbod op elkaar af te stemmen. 'Het probleem is dat niemand op voorhand weet wanneer een plaag precies zal arriveren', zegt Marc Mertens. 'Het duurt gemiddeld drie maanden of langer om de nematoden te produceren. Wij moeten dus op voorhand beslissen hoeveel we gaan produceren en tegen wanneer. Het gebeurt dat we materiaal te kort hebben, of dat we materiaal moeten weggooien. Maar dat gebeurt ook in de supermarkt.'

Bron: De Tijd, 22/08/2005

INTERNATIONAAL

EU - Commissie wijst algemene ophokplicht van de hand

Er komt voorlopig geen algemene Europese verplichting om pluimvee binnen te houden. Dat is donderdag gebleken na afloop van een beraad van veterinaire experts van de lidstaten over de uitbraak van vogelgriep in Azië en Siberië. Wel heeft de Europese Commissie de lidstaten aanbevolen extra waakzaam te zijn en de bestaande controlemaatregelen te versterken.

De experts van de lidstaten van de Europese Unie menen dat een algemene ophokplicht voor pluimvee op dit moment niet in verhouding zou staan tot het risico. Ze noemen de uitbraak van vogelgriep "een reden tot ernstige zorg", maar er is volgens hen op dit moment niet voldoende informatie voorhanden om precies te bepalen in welke mate trekvogels de ziekte kunnen verspreiden.

Daarom bestempelden de deskundigen de kans dat de vogelgriep via trekvogels Europa zou bereiken als "laag" of "gering". Wel erkennen ze dat het risico iets groter zou kunnen zijn in landen waar veel trekvogels aanwezig zijn, zoals Nederland, Denemarken of het noorden van Duitsland. In Nederland is reeds een ophokplicht van kracht.

Ondanks het "lage" of "geringe" risico besloten de experts om de bestaande controlesystemen voor de opvolging van trekvogels opnieuw onder de loep te nemen en te versterken. De lidstaten kunnen hiervoor op een financiële bijdrage van Europa rekenen. Het importverbod voor vogels en veders uit Rusland en Kazachstan blijft uiteraard van kracht.

Ook beveelt de Commissie de lidstaten aan sensibiliseringsacties te voeren ten aanzien van de landbouwers. De bestaande maatregelen voor het beveiligen van de grenzen en het beheersen van een uitbraak van vogelgriep moeten opnieuw bekeken worden. Tenslotte wenst de Commissie dat de lidstaten ervoor zorgen dat de consumentenlabels duidelijk maken dat de voedingsproducten niet afkomstig zijn uit gebieden waar de vogelgriep is uitgebroken.

Bron: Belga, geknipt uit vilt.be, 25/08/2005

NL - Kippen gaan gehoorzaam naar binnen

Biologische kippenhouders proberen nog uitstel van 'ophokplicht' te krijgen van minister

De tachtig miljoen commercieel gehouden kippen die Nederland rijk is, zijn maandag op de eerste dag van de afgekondigde ophokplicht grotendeels in de stal gebleven. 'Voorzover we nu kunnen zien houdt iedereen zich aan de verplichting', zegt een woordvoerder van de Algemene Inspectiedienst (AID).

De AID zal de komende weken bedrijven met leghennen en vleeskuikens blijven controleren. Minister Veerman van Landbouw heeft de ophokplicht ingesteld als preventieve maatregel tegen vogelgriep. Gevreesd wordt dat besmette trekvogels uit Rusland de ziekte overbrengen op Nederlands pluimvee. In Rusland rukt de vogelgriep snel op richting het westen.

Volgens Jan Wolleswinkel, voorzitter van de Nederlandse Organisatie van Pluimveehouders, wordt er massaal gehoor gegeven aan de plicht om kippen binnen te houden. 'Hier houdt iedereen zich eraan. Sommigen hielden hun kippen vorige week al binnen', aldus Wolleswinkel. Hij heeft een pluimveebedrijf in Renswoude, een dorp dat in de Gelderse Vallei ligt, een concentratiegebied van pluimveehouderijen. In dat gebied ligt ook Barneveld, de bakermat van de pluimvee-industrie.

De biologische pluimveehouders hielden zich gisteren eveneens aan de maatregel, zij het onder zwaar protest. 'Ik heb grote zorgen over de toekomst van mijn bedrijf', zegt pluimveehouder Marjan Borren uit het Gelderse Voorthuizen. 'Voor mij is nog steeds onduidelijk of ik mijn eieren nog als biologisch kan verkopen nu mijn kippen in de stal moeten blijven.' Een biologisch ei brengt veel meer op dan scharrel- en kooi-eieren.

Haar echtgenoot, pluimveehouder Chris Borren, en directeur Bert van Ruitenbeek van Biologica, voerden maandag nog een gesprek met ambtenaren van het ministerie van Landbouw over de problemen van de biologische pluimveehouderij. Daarin pleitten zij voor uitstel van de ophokverplichting voor de biologische kippensector.

Van Ruitenbeek: 'Biologische pluimveehouderijen hebben zich namelijk niet kunnen voorbereiden op de plots aangekondigde maatregel. Alles is zo snel gegaan.' De sector zegt dat zijn biologische status valt of staat met vrije uitloop van kippen. 'Wij willen dan ook meer tijd hebben om te kijken hoe we de vrije-uitloopruijme kunnen overdekken.'

Minister Veerman van Landbouw heeft als alternatief voor het 'ophokken' het overdekken van vrije-uitloopruijmes gegeven. Maar het is onduidelijk welke eisen daaraan precies worden gesteld. Sommigen spreken van een volledig dichte overdekking, terwijl de biologische sector netten wil spannen. 'Anders wordt het voor ons veel te duur. Ik zou voor 6000 vierkante meter uitloopruijme zeker euro 240.000 moeten investeren', zegt pluimveehouder Marjan Robben.

Als het ministerie van Landbouw geen uitstel toestaat, zullen de Vereniging van Biologische Pluimveehouders en Biologica waarschijnlijk naar de rechter stappen om uitstel af te dwingen. 'Onze voorkeur gaat niet uit naar juridische procedures. Maar als het niet anders kan, dan moet het', aldus Van Ruitenbeek.

Op het totaal van tachtig miljoen kippen heeft de biologische sector ongeveer een half miljoen kippen. Daarnaast zijn er vijf miljoen scharrelkippen met vrije uitloop.

Eind deze week overlegt minister Veerman in Brussel over de Nederlandse ophokregeling. Als de Europese Commissie de maatregel van Veerman erkent als 'veterinair noodzakelijk', dan gloort er enige hoop voor biologische pluimveehouders. In dat geval blijft het namelijk in theorie mogelijk de eieren als biologisch te verkopen. 'Maar dan moeten de supermarkten en de consument dat ook erkennen', zegt Marjan Robben.

Het Productschap voor Vee, Vlees en Eieren pleit voor betere communicatie aan reizigers over de gevaren van vogelgriep. 'Zo zouden er op Schiphol grote waarschuwborden moeten staan. Het gevaar van besmetting via mensen is wel degelijk aanwezig', licht een woordvoerder van het Productschap toe.

Volgens de biologische pluimveehouders zouden transporten van en naar Oost-Europa veel beter moeten worden gecontroleerd. 'Dit gevaar is veel groter dan de trekvogels', zegt Van Ruitenbeek. Het ministerie van Landbouw heeft maandag toegezegd dat de AID 'hiernaar zal kijken'.

Verder hebben het ministerie van Landbouw en verenigingen van mensen die kippen, vogels en ander pluimvee voor hun hobby houden, maandag nadere afspraken gemaakt over de beperking van het besmettingsrisico via hobbydieren.

Bescherming van de hobbydieren tegen de vogelgriep gaat vooralsnog 'op basis van vrijwilligheid'. Maar de hobbydierhouders moeten voorkomen dat hun kippen in contact komen met of in de buurt komen van het commercieel gehouden pluimvee of van de wilde eenden, ganzen en zwanen.

Andere maatregelen lijken sterk op de regels die in de professionele pluimveehouderij gelden: let op de hygiëne, ruim mest goed op en laat geen andere mensen dan de verzorgers bij de dieren. Als dieren plotseling ziek worden of sterven, adviseert de werkgroep de eigenaar direct een dierenarts te alarmeren.

bron: Het Financieele Dagblad, 23/08/2005

NL - Milieudefensie brengt biologisch aanbod supermarkten in kaart

Op 18 augustus starten in het Albert Heijn filiaal aan de Godebaldkwartier in Utrecht de EKO-tellingen; het jaarlijkse onderzoek naar biologische producten in de supermarkt. Zes weken lang tellen vrijwilligers van Milieudefensie in honderden supermarkten door het hele land het aanbod aan biologische producten. De supermarkt met de meeste biologische producten wordt op 1 november bekroond met de EKO-award 2005. De tellingen in het kader van de award vinden voor de achtste keer plaats.

Met de EKO-tellingen wil Milieudefensie het assortiment EKO-producten in het Nederlandse supermarktschap in kaart brengen en laten zien welke supermarkt op dit vlak goed presteert. Ook dit jaar wordt er speciaal gelet op sociaal verantwoorde koffie.

In 2004 won Coop Dunnink in De Wijk (Drenthe) met 422 biologische producten. De best presterende keten van supermarkten was Albert Heijn, al viel er wel een lichte terugval in het aanbod op te merken. In de meeste supermarkten vormt het aanbod van biologische producten minder dan 1% van het totale aanbod. Nederland loopt dan ook ver achter bij andere Europese landen.

bron: AgriHolland, 15/08/2005

NL - Nederland heeft er een bedreigde diersoort bij.

Help de biologische kip overleven!

Biologica lobbyt momenteel bij de overheid om de ophokplicht uit te stellen zolang er geen veterinaire noodzaak is. De maatregel dreigt de doodsteek voor de biologische pluimveehouderij te worden, terwijl de biologische landbouw juist de oplossing in handen heeft voor een duurzame en gezonde landbouw in Nederland. Naar alle mensen die een biologische kip geadopteerd hebben, heeft Biologica volgende brief gestuurd:

Beste adoptiekip(h)ouder,

De kippen zitten in hun hokken. De angst voor het besmettelijke vogelgriepvirus is groot. Begrijpelijk, nu in Azië ook menselijke slachtoffers vallen. Maar waarom is Nederland het eerste en voorlopig enige West-Europese land met een ophokplicht? Biologica protesteert fel tegen het onrecht dat biologische kippen én boeren wordt aangedaan.

Het vogelgriepvirus kan op veel manieren worden overgedragen. Zeker is dat het kan via besmette kippen en via mensen die het meedragen. Effectieve maatregelen zouden dus vooral moeten worden gebaseerd op vermindering van diertransporten en reisverkeer naar gebieden waar vogelpest heerst. Hier worden echter uit economische motieven nauwelijks maatregelen tegen genomen. Maar er is nu wel een ophokplicht in Nederland vanwege de vogeltrek en de besmettingskans via trekvogels. Eigenlijk zijn alle deskundigen het er over eens dat deze besmettingskans uiterst klein is. Diercoloog Piersma van de Rijksuniversiteit van Groningen geeft aan dat 'de kans dat de kerncentrale van Borssele ontploft groter is dan dat de vogelgriep via trekvogels wordt overgebracht en dat vinden we kennelijk een acceptabel risico'. Toch een ophokplicht in Nederland. Waarom?

Vooral omdat we hier 80 miljoen kippen hebben. Dicht opeengepakt met weinig weerstand en met veel vervoersbewegingen tussen de bedrijven. Als het virus er is, dan gaat het als een uitslaande brand door de hokken. Landen als Spanje, Engeland en Frankrijk geven aan geen ophokplicht te gaan instellen omdat ze vaak niet eens met stallen werken. Veel kippen, eenden en ganzen hebben daar alleen hokjes in de wei. Nederland neemt dus een geïsoleerde positie in. Experts in Brussel op het gebied van diergezondheid zien totnogtoe geen noodzaak tot ophokken. Dat is begrijpelijk. Er is nooit bewezen dat het virus in 2003 via de vogeltrek terechtgekomen is bij de kippen. De vogeltrek is Noord-Zuid en niet Oost-West, terwijl de vogelgriep in het oosten is geconstateerd. Er is een theorie dat besmette vogels elkaar op foerageergebieden ontmoeten en dan besmet worden. Daarna wordt aangenomen dat deze besmette vogels alsnog Nederland bereiken. Maar de Vogelbescherming verklaart dat deze zieke vogels vaak niet eens beginnen aan de trek. Verder kiezen ganzen bij voorkeur waterrijke gebieden en geen begroeide kippenren. Daar komt nog bij dat trekvogels volgens de meeste deskundigen tijdens hun vlucht niet ontlasten. Ondertussen gaan er elke dag naar schatting 2 miljoen levende kuikens en kippen door Nederland op transport. Deze "trekvogels" vormen een veel groter risico dan in het wild levende dieren.

Biologica is met de Biologische Pluimveehouders Vereniging en de Dierenbescherming voor een ophokplicht als de vogelpest in Nederland zou uitbreken. We zullen ons ook nooit verzetten als de menselijke gezondheid in gevaar zou komen. Nu zien we er echter geen aanleiding toe. Het is te veel: 'baat het niet, dan schaadt het niet'. De meerderheid van de 80 miljoen kippen zit altijd binnen, dus vanuit de intensieve pluimveesector zijn ze vanzelfsprekend voorstander. Maar Biologica vindt het de wereld op zijn kop. Dieren hebben net als mensen frisse buitenlucht nodig. We hebben teveel kippen in Nederland, we slepen teveel met dieren en voedselproducten over de hele wereld. We reizen af en aan naar gebieden met zelfs menselijke vogelpestslachtoffers. Dat gaat gewoon door.

Nu zijn 90 biologische pluimveehouders het slachtoffer van een op het eerste gezicht begrijpelijke maatregel die eenvoudig genomen kan worden door de overheid. Inmiddels heeft de eerste biologische pluimveevehouder het bijltje erbij neergegoot en zijn kippen naar de slacht gebracht omdat hij van mening is dat ophokken een erger lot is voor de dieren.

Wij hebben Minster Veerman een dringende oproep gestuurd om de noodzaak voor een ophokplicht te heroverwegen en voor biologisch pluimvee op zijn minst uit te stellen, zodat we in staat zijn alternatieve uitloop te creëren (zie www.biologica.nl/nieuws). We wachten nog op antwoord, samen met onze kippen. Juist nu hebben onze kippen uw steun hard nodig. De biologische kip is een bedreigde diersoort die onze steun harder nodig heeft dan ooit tevoren. Als we in Nederland doorgaan met de intensieve landbouwsystemen wordt de natuur steeds meer als een groot gevaar afgeschilderd. Kippen, maar ook koeien en varkens horen naar buiten te kunnen gaan. Steun ons daarom en blijf solidair met uw kip! Wij houden u op de hoogte.

Bert van Ruitenbeek, directeur Biologica

P.S Vraag juist nu vrienden en bekenden een kip te adopteren of geef er eentje kado.
www.adopteereenkip.nl

Meer info over het standpunt van Biologica en Belbior op de site van Bioforum:
www.bioforum.be/default.asp

bron: Biologica, 24/08/2005

NL - Biologische kippenboer stopt er mee.

Biologische kippenboer Herman Mocking tegen de redactie van Biofair.nl: "we zijn nu rechts

ingeaald. Iedereen heeft de mond vol over diervriendelijk maar biologisch wil men geen bestaansrecht bieden". Adoptieouders van de actie "Adopteer een kip" treuren om het verlies van hun kippen.

Persbericht Wakker Dier:

Gisteravond heeft biologisch-dynamisch boer Herman Mocking uit Odijk zijn kippen noodgewongen naar het slachthuis gebracht, omdat hij het financieel en moreel niet kan opbrengen de dieren op te hokken. Mocking: "De ophokplicht van Veerman is de nekslag voor de biologische sector, in ieder geval voor mijn bedrijf. Het overheidsbeleid van de afgelopen drie jaar lijkt erop gericht te zijn het de extensieve veehouderij, de diervriendelijke sector, onmogelijk te maken. De ophokplicht duurt te lang en zal ook telkens weer terugkomen gezien de roep vanuit de meerderheid van de Tweede Kamer om bij elke vogeltrek de kippen op te hokken. Financieel is dat niet op te brengen en moreel gezien kan ik dat mijn kippen niet aandoen. Het dierenleed is onoverkomelijk zeker gezien het feit dat biologische kippen als enige kippen in de commerciële houderij hun snavels nog hebben. De dood is voor de kippen te verkiezen boven opgehokt zijn met de zekerheid van verveling en stress wat leidt tot pikkerij, kannibalisme en andere vormen van onnatuurlijk gedrag."

Wakker Dier zal voor de rechter de ophokplicht aanvechten. Datum is nog onbekend, maar gezien het feit dat de kippen sinds maandag opgehokt zijn, zal de spoedeisendheid helpen bij het snel bepalen van een datum. Wakker Dier roept alle biologische en vrije uitloopkippenboeren op hun schade te claimen bij het ministerie van Landbouw. De eenzijdige maatregel die alleen de diervriendelijke sector schaaft, is willekeurig en schept rechtsongelijkheid binnen de sector. Het beschermen van de economische belangen van de intensieve veehouderij kan en mag niet eenzijdig afgewenteld worden op de biologische en vrije-uitloopsector. Uitspraken van LLTB voorman Witlox als zou het commercieel houden van kippen in een weiland niet meer passen in onze samenleving, geven aan hoezeer vertegenwoordigers van de bio-industrie de angst voor een pandemie aangrijpen om de meest diervriendelijke sectoren te demoniseren en het leven onmogelijk te maken.

De familie Mocking boert in Odijk reeds sinds 1802. Herman Mocking stapte als een van de eerste boeren over naar een biologisch dynamische houderij in 1995. Nu, 11 jaar later, wordt hij geconfronteerd met een overheidsbeleid dat het hem onmogelijk maakt om volgens diervriendelijke principes te boeren. Het eerste slachtoffer van de vogelpest in economische zin is gevallen. Waarschijnlijk zullen nog veel meer diervriendelijke boeren slachtoffer worden wanneer de consument besluit geen meerprijs te betalen voor eieren uit een ophoksituatie. De biologische kip wordt als gevolg van de vogelpestmaatregelen met uitsterven bedreigd. Wakker Dier roept om die reden consumenten op om juist nu de biologische sector te helpen overleven door biologische eieren te kopen of een biologische kip te adopteren.

Bron: Wakker Dier / BioFair.nl, 23/08/2005

FR - Franse bio-producties in 2004

Het Franse Bioagentschap publiceerde een overzicht van de situatie van de biologische landbouw in Frankrijk met de cijfers van 2004.

De brochure met talrijke kleurenfoto's biedt een volledig panorama van de Franse biologische landbouw op 120 bladzijden met informatie over:

- het detail van de Franse biolandbouwproductie per sector,
- transformatiebedrijven en de invoerders van biologische producten,
- de collecte van biologische graangewassen en melk,
- het op de markt brengen van de biologische producten
- de bio-situatie in de regio's met gegevens per departement voor 2004,
- de evolutie van de biologische landbouw in wereld en in de Europese Unie.
- waar zijn bio-producten te koop?

Deze Bio-brochure is te koop bij

Documentation Française; 29-31 quai Voltaire, 75344 Paris cedex 07

Of te bestellen via <http://www.ladocumentationfrancaise.fr> en kost 30 niet-biologische euro's.

Samenvatting van de voornaamste gegevens van de bio-productie in Frankrijk.

Eind 2004, produceerden 11.059 landbouwbedrijven volgens het biologische lastenboek op 534.037 hectaren, d.w.z 1,93% van het Franse landbouwareaal. In tien jaar tijd is het aantal bio-landbouwers verdrievoudigd en de gecertificeerde oppervlakte vervijfvoudigd. Die groei evolutie lijkt nu tot stilstand gekomen te zijn.

De oppervlakte en het aantal exploitaties is in 2004 met 3% verminderd vergeleken met 2003. Het is een eerste daling na een onafgebroken toename sinds 1995. De gecertificeerde bio-oppervlakte is in 2004 gestegen met 15% (+ 62.000ha), maar deze in bio-wachttijd (overgangperiode) is met 79.000 hectaren, verminderd. Er waren eind 2004 nog bijna 65 000ha ingeschreven voor de overgangperiode. 17000 ha blijken terug naar conventionele landbouw overgeschakeld te zijn.

Deze daling van het aantal gecertificeerde exploitaties is vastgesteld in meer dan de helft van de regio's. De regio Rhône-Alpes is de uitzondering met een toename van de gecertificeerde oppervlakte met 2% en met grootste aantal bio-producenten (1 220). Midi-Pyrénées is de regio met de grootste bio-oppervlakte (63 173ha). Het aantal bio-bedrijven (1 168) bleef tussen 2003 en 2004 stabiel.

In de Regio Pays de Loire (- 10%) en in Bretagne (- 9%) zijn de dalingen van de bio-oppervlakten het grootst. De Elzas kent een tegengestelde ontwikkeling voor de biologische landbouw met een stijging van 7% van het aantal bio-producenten en 3% gecertificeerde arealen. Ook de streek rond Parijs, Ile de France telt 10% meer producenten.

De helft van de bio-bedrijven verbouwde graangewassen in 2004. Meer dan twee bedrijven op drie hadden permanent grasland of voederculturen, en 30% van de bio-boeren hield melk of zoogkoeien.. 38% van de bio-bedrijven produceren groenten en fruit

Bij de plantaardige productie, beslaat de bio-akkerbouw meer dan 120.000 hectaren in 2004, waarvan 74% van graangewassen, 16% oliehoudende gewassen en 10% eiwitrijke zaden. De bio-graanooppervlakte nam met ongeveer 8% toe vergeleken met 2003 met een stabiel aantal bedrijven.

De regio Midi-Pyrénées, met bijna 12.000 hectaren de belangrijkste bio-graanstreek.

Voor de bio-groenten, zijn de arealen die in 2004 werden verbouwd, gestegen met 7%. Het aantal bio-bedrijven steeg met 4%. De gecertificeerde oppervlakte nam in de groentensector af met 5% ondanks een stijging in Rhône-Alpes met 5%.

In de wijnbouw zijn de bio-arealen gestegen met 1% op nationaal niveau, en met 17% in Rhône-Alpes en 19% in Elzas.

Het aantal bio-producenten van aromatische en geneeskrachtige kruiden steeg in 2004 met 14%. Ten slotte is het bio-voederareaal gedaald, 5% voor permanent grasland en 7% voor de voederculturen. Met 334.627 hectaren, is het bio-voederareaal goed voor twee derde van de totale Franse bio-oppervlakte.

Bij de dierlijke producties, is de bio-rundveestapel met 62.489 melkkoeien (+ 6% vergeleken met 2003) en 62.542 zoogkoeien blijven toenemen (+ 16%). Op dezelfde manier is het aantal bioschapen met 11% gestegen in 2004 tot 128.000 stuks waarvan 12% melkschapen en 88% vleesschapen.

Met meer dan 30.000 gecertificeerde bioschapen is Midi-Pyrénées de regio met het grootste bioschapenareaal.

Met 19.754 gecertificeerde geiten, is het geitenareaal met 2% in 2004 gestegen, terwijl dit met 3% in 2003 was gedaald.

In de varkensteelt is het aantal bio-zeugen met 2% verminderd.

Bij het pluimvee is het aantal bio-legkippen onveranderd gebleven maar het bij de mestkippen is het aantal geproduceerde kippen is met 13% gedaald.

Uit het rapport valt af te leiden dat de Franse stijging van het bio-verbruik niet gevoed wordt door een stijgende Franse bio-productie.

bron: 'Maandbericht uit Parijs van de Vlaamse Landbouwwraad voor Frankrijk, augustus 2005

D - 41.000 Berliner Erstklässler erhalten Bio-Brotboxen

Auch in diesem Jahr ist Renate Künast, Bundesministerin für Verbraucherschutz, Ernährung und Landwirtschaft, Schirmherrin der Bio-Brotboxaktion in Berlin. Heute wurden die Boxen an den Berliner Schulen verteilt. 41.000 Berliner Erstklässlern soll mit der Aktion ein gesunder Start in den Schulalltag bereitet werden, teilt das BMVEL in einer Pressemeldung mit.

Gemeinsam mit Klaus Böger, Senator für Bildung, Jugend und Sport hat Ministerin Künast heute den Erstklässlern der Neumark Grundschule in Berlin-Schöneberg stellvertretend für alle Schulanfänger Bio-Brotboxen für einen gesunden Start in den Schulalltag überreicht. Die Brotboxen-Aktion wurde auch in diesem Jahr durch zahlreiche Sponsoren ermöglicht und von ehrenamtlichen Helfern gepackt. An der Packaktion hatte Ministerin Künast am Vortag ebenfalls teilgenommen.

bron: www.oekolandbau.de, 15/08/2005

GB - La contamination génétique a eu lieu

Sky News l'annonce dans un article du 25/07/05 (en anglais): " La première super mauvaise herbe mutante a été découverte au Royaume-Uni - résultat d'un croisement entre du colza génétiquement modifié et une mauvaise herbe ordinaire ".

Dans le cadre d'une étude officielle, des chercheurs ont trouvé, sur l'un des sites test, une version génétiquement modifiée de "moutarde" (une mauvaise herbe courante) un an après des expérimentations de colza rendu résistant à un herbicide par manipulation génétique.

La plante étudiée s'est révélée résister à l'herbicide en question et contenir le gène qui avait été

inséré dans le colza transgénique.

Selon Sky News, c'est le premier cas connu d'un tel événement et cela contredit les affirmations scientifiques précédentes selon lesquelles la "moutarde" était peu susceptible de croisement avec le colza.

<http://www.observabilis.com/>

bron: du sol à la table, n. 81, augustus 2005

Tjechië - Pour la première fois: journées d'action bio en Tchèque

En septembre, la Tchéquie fêtera pour la première fois le mois de la récolte bio. Au programme, 50 manifestations: des journées portes-ouvertes, des dégustations dans les magasins bio et les supermarchés, des fêtes de la récolte bio, des séminaires, des fêtes à la ferme, des marchés paysans et des menus bio dans les restaurants.

Des douzaines d'exploitations bio organiseront des journées portes-ouvertes et inviteront les visiteurs à goûter leurs produits bio. Les actions de cette année ont pour but de créer une tradition de sorte que ces journées de septembre se répètent chaque année.

Le coordinateur de cette action, Tom Vaclavik, déclare que " le but de cette campagne est d'encourager les gens à goûter aux produits bio et à voir eux-mêmes dans les fermes bio en quoi l'agriculture bio et ses produits se différencient de l'agriculture conventionnelle. " PRO-BIO, l'association des paysans bio, organise l'événement, avec le soutien du ministère tchèque pour l'agriculture et l'environnement. La fondation néerlandaise Avalon et quelques sponsors assurent le co-financement.

www.mesicbiopotravin.cz <<http://www.mesicbiopotravin.cz/>>

bron: du sol à la table, n. 81, augustus 2005

Slovenie: 5% de surface bio

Fin 2004 en Slovénie, 1580 exploitations agricoles (2 % de toutes les exploitations) cultivaient de manière bio une surface de 22.790 ha (soit 4,7 % de la surface agricole). 91 % étaient consacrés aux pâturages, 7 % aux terres labourées, 1,5 % aux arbres fruitiers, 0,4 % à l'horticulture et 0,2 % aux vignobles. La culture fruitière bio se concentre sur les pommes, les poires, les prunes, les pêches et les cerises.

Juin 1999 avait vu naître l' " Union of Slovenian Organic Farmers Associations " (USOFA). En 2003, les subventions de l'état pour l'agriculture bio se montaient à 2,5 millions d'Euro.

Jusqu'à présent, une seule chaîne de supermarchés " Mercator " distribue des produits, des fruits et des légumes bio. Les produits laitiers bio sont proposés dans 10 magasins de produits naturels et sur les marchés fermiers. C'est ce qu'indique Darko Kolbl dans un rapport pour l'association Ekoconnect, qui se consacre à la collaboration entre l'est et l'ouest dans le domaine de l'agriculture bio. La Newsletter d'Ekoconnect paraît en anglais, allemand, russe, polonais, lituanien, roumain et bulgare.

Des informations complémentaires en anglais <<http://www.ekoconnect.org/pdf/05-07-07>
Infoletter english.pdf>

bron: du sol à la table, n. 81, augustus 2005

Oekraïne - fondation d'une association bio en Ukraine

Né à la fin des années 90, le marché bio ukrainien s'est sans cesse développé pour franchir en juin une nouvelle étape avec la création d'une association pour le mouvement bio. D'après l'IFOAM, la surface agricole bio atteint en Ukraine les 240.000 ha. Selon Eugeny Milovanov, le président de la nouvelle association, il est temps de réunir tous les efforts entrepris dans les exploitations, les instituts scientifiques, les transformateurs et autres entreprises liées au traitement des aliments bio. La nouvelle association doit entre autres choses soutenir une réglementation législative au parlement ukrainien. De plus, il faut mettre davantage en valeur

les aspects positifs des aliments bio. Olga Kartamysheva des éditions Vitrina précise qu'un autre projet sera l'édification d'un centre de formation pour experts agraires bio. Contact: ofu@organic.com.ua <<mailto:ofu@organic.com.ua>>

bron: du sol à la table, n. 81, augustus 2005

USA - New studies: Monsanto's best selling "safe" pesticide is highly toxic

Two new peer-reviewed scientific studies have further confirmed the toxicity of glyphosate, the world's most commonly used herbicide. The June 2005 scientific journal "Environmental Health Perspectives" <<http://ehp.niehs.nih.gov/docs/2005/7728/abstract.html>> reports that glyphosate, sold by Monsanto under the brand name "Roundup," damages human placental cells at exposure levels ten times less than what the company claims is safe. A study in the August journal Ecological Applications <<http://www.esajournals.org/esaonline/?request=get-toc&issn=1051-0761&volume=015&issue=04>> found that even when applied at concentrations that are one-third of the maximum concentrations typically found in waterways, Roundup still killed up to 71 percent of tadpoles in the study. Similar glyphosate studies around the world have been equally alarming. The American Academy of Family Physicians <<http://www.aafp.org/afp/990800ap/tips/17.html>> epidemiological research has now linked exposure to the herbicide with increased risk of non-Hodgkin's lymphoma, a life-threatening cancer, while a Canadian study has linked glyphosate exposure with increased risk for miscarriage. A 2002 study <<http://www.pesticide.org/glyphosate.pdf>> linked glyphosate exposure with increased incidence of attention deficit disorder in children. Despite these studies, Monsanto continues to advertise Roundup, sprayed heavily on 140 million acres of genetically engineered crops across the world, as one of the "safest" pesticides on the market. Learn more & take action: "target="_blank"><http://www.organicconsumers.org/monlink.html> <<http://www.organicconsumers.org/monlink.html>>

bron: Organic Bytes, n. 63, 11/08/2005

USA: 15 billion dollars turnover expected for 2005

The turnover of organic food in the USA rose to 12.2 billion US dollars up to the end of 2004, according to information from the Organic Trade Association (OTA). This means the statistical per head consumption in the USA is slightly less than 42 dollars (35 euros), whereas the figure of 42 euros for Germany is some 20 % higher (2004 figures). OTA expects organic turnover in the USA to reach the 15 billion dollars mark in 2005, including the non-food segment, which is estimated at 500 million dollars (e.g. textiles of organic cotton).

American consumers – there are currently 293 million of them ranging from babies to old people – can shop in 11,500 specialized stores and organic food supermarkets. The two largest chains – Whole Foods Market and Wild Oats – with a combined turnover of 5.16 billion US dollars already account for almost a quarter of the entire market. Together they provide around 300 large supermarkets designed in an attractive "nature look" and scattered throughout the USA. >From 16-18 September 2005, the North American organic world will focus on the Organic Products Expo – BioFach America held in Washington DC at the same time as the Natural Products Expo East. Over 20,000 trade visitors are expected.

bron: Biofach Newsletter n. 100, 29 juli 2005

Colofon

De Biotheek Netknipsels worden uitgegeven door Bioforum Vlaanderen in het kader van het Biotheekproject. De Biotheek is het informatiepunt voor de biologische landbouw en voeding, te consulteren op www.biotheek.be U kan de Biotheek ook een vraag stellen via 078 151 152 of mijnvraag@biotheek.be.

Deze knipselkrant verschijnt wekelijks met actuele informatie over de nationale en internationale biosector. De berichten worden zonder tekstwijziging (hooguit ingekort) geknipt en geplakt, met vermelding van hun bron. Samenstelling: Petra Tas en Dominique Joos. Nieuwtjes en evenementen kunnen steeds voor opname doorgestuurd worden aan petra.tas@bioforum.be. Momenteel wordt de knipselkrant verzonden naar ruim 1600 relaties binnen de sector, de overheid en sympathisanten van de bioweek.

Aanmelden en uitschrijven kan via de website: surf naar www.bioforum.be/nieuwsbrief.asp of via een eenvoudig mailtje aan biotheek@bioforum.be.

Oude nummers kunnen opgevraagd worden bij biotheek@bioforum.be.